KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 10. prosince 2003

o státní podpoře, kterou Německo poskytlo formou půjčky od společnosti Wagnisbeteiligungsgesellschaft a institutu Landesförderinstitut společnosti Neue Harzer Werke GmbH

(oznámeno pod číslem K(2003) 4496)

(Pouze německé znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2005/564/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

po výzvě adresované zúčastněným stranám, aby se k věci vyjádřily v souladu s výše uvedenými články [1] a se zřetelem k těmto vyjádřením,

vzhledem k těmto důvodům:

I. POSTUP

(1) Dopisem ze dne 23. února 1999 sdělilo Německo Komisi, že poskytlo podporu společnosti Neue Harzer Werke GmbH (dále jen „NHW“).

(2) Dopisem ze dne 13. července 2000 oznámilo Německo Komisi své rozhodnutí zahájit ve věci této podpory řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES.

(3) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství* [2]. Komise vyzvala zúčastněné subjekty, aby se vyjádřily k podpoře, jež je předmětem tohoto řízení.

(4) Dne 17. října 2001 přijala Komise formou rozhodnutí 2002/377/ES o státní podpoře, kterou Německo poskytlo společnosti Neue Harzer Werke GmbH [3], záporné rozhodnutí ohledně části této podpory, která se týkala restrukturalizace společnosti v létech 1996 až 1999.

(5) Dopisem ze dne 17. října 2001 oznámila Komise Německu své rozhodnutí zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES o dalších opatřeních této podpory.

---

[1] Úř. věst. C 301, 21.10.2000, s. 16 a Úř. věst. C 32, 5.2.2002, s. 9.
[2] Viz poznámku 1.
[3] Úř. věst. L 134, 22.5.2002, s. 51.

(6) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství* ([4]). Komise vyzvala zúčastněné subjekty, aby se vyjádřily k podpoře, jež je předmětem tohoto řízení.

II. **POPIS PODPORY**

(7) Příjemce podpory, společnost NHW, má sídlo ve spolkové zemi Sasko-Anhaltsko, podporované oblasti ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES. Společnost NHW byla založena v březnu 1996, kdy její vlastníci v rámci dohody o nabytí aktiv získali aktiva Společnosti Harzer Werke GmbH, jež se nacházela v platební neschopnosti. Společnost NHW vyvíjela podnikatelskou činnost v oblasti slévárenství železa. Podnik měl původně dvě výrobní linky: na odlévání do pískových forem a na odstředivé lití.

(8) Dne 24. července 2000 byla společnost NHW nucena podat návrh na konkurs. Se souhlasem výboru věřitelů byly dne 4. ledna 2001 prodány části podniku novému investorovi, společnosti ASSET GmbH, za cenu 1 DEM.

(9) Německo dále sdělilo Komisi, že v červenci 2001 snahy nového investora, společnosti ASSET GmbH, o další provozování podniku ztroskotaly a bylo nutno pokračovat v konkursním řízení.

(10) K uspokojení věřitelů NHW bylo nadále možné prodat majetkové hodnoty pouze v rámci řízení o konkursu. Výroba litím do pískových forem byla zastavena dne 21. prosince 2001 a příslušná aktiva se stala předmětem likvidace. Výroba odstředivým litím údajně pokračuje i během řízení o konkursu a má být se souhlasem výboru věřitelů v rámci dohody o nabytí aktiv prodána novému investoru.

(11) Toto šetření se týká restrukturalizace společnosti NHW prováděné v letech 1996 až 1999.

(12) Podle plánu restrukturalizace z roku 1996 mělo být v průběhu tří let znovu dosaženo rentability podniku. Náklady na restrukturalizaci činily 8 431 203 EUR (16,49 milionu DEM). V souvislosti s tímto plánem obdržela společnost NHW podporu ve výši 4 963 110 EUR (9,707 milionu DEM) k financování restrukturalizace v letech 1996 až 1999.

(13) Restrukturalizace byla financována takto:

Tabulka 1

Státní příspěvky na restrukturalizaci

(v DEM)

1.	Grant: Společné programy spolkové vlády a spolkových zemí (programové zdroje) ([1])	4 402 000
2.	Příplatek na investice ([2])	531 000
3.	Půjčka WBG ([3]) poskytnutá v rámci konsolidačního programu ([4])	2 000 000
4.	Půjčka LFI ([5]) poskytnutá v rámci konsolidačního programu ([6])	744 000
5.	Grant BvS ([7])	2 000 000
	Celkem DEM	9 677 000
	EUR	*4 947 771*

([1]) Společné programy: Společné programy spolkové vlády a spolkových zemí na zlepšení regionálních hospodářských struktur, 26. rámcový plán.
([2]) Zákon o investičních příplatcích.
([3]) Sdružení rizikového kapitálu (Wagnisbeteiligungsgesellschaft).
([4]) Směrnice o podpoře účasti na konsolidaci malých a středních podniků (Sasko-Anhaltsko).
([5]) Zemský podpůrný institut (Landesförderinstitut).
([6]) Konsolidační fond spolkové země Sasko-Anhaltsko (Konsolidierungsfond des Landes Sachsen-Anhalt).
([7]) Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (Spolkový úřad pro zvláštní úkoly podmíněné sjednocením Německa).

([4]) Viz poznámku 1.

Tabulka 2

Soukromé příspěvky na restrukturalizaci

(v DEM)

6.	Kapitálová injekce	500 000
7.	Úvěr, který poskytla Kreditanstalt für Wiederaufbau (KFW)	2 750 000
8.	Investiční úvěr, který poskytla Norddeutsche Landesbank (Nord LBD)	2 000 000
9.	Leasing	1 179 000
10.	Peněžní tok	354 000
	Mezisoučet DEM	6 783 000
	EUR	*3 468 093*

Celkem (Tabulka 1 + 2) DEM	**16 460 000**
EUR	***8 415 864***

(14) Jelikož Německo sdělilo, že opatření 1 až 4 v tabulce 1 byla provedena v souladu se schválenými úpravami podpor, byla tato opatření původně klasifikována jako existující podpory a neposuzovala se v rámci přezkumného řízení zahájeného dne 13. července 2000. Původně bylo tudíž pouze opatření č. 5 považováno za restrukturalizační podporu *ad hoc*, jejíž slučitelnost se společným trhem bylo nutno posoudit.

(15) Dne 17. října 2001 přijala Komise rozhodnutí 2002/377/EG o podpoře *ad hoc* ve výši 1 022 584 EUR (2 milionů DEM), které bylo posouzeno na základě směrnic Společenství o státních podporách k záchraně a restrukturalizaci podniků v nesnázích [5] z roku 1994 (dále jen: směrnice z roku 1994). V tomto rozhodnutí dospěla Komise k závěru, že je podpora *ad hoc* na restrukturalizaci NHV neslučitelná se společným trhem.

(16) Opatření č. 7, 8 a 9 v tabulce 2 nebyla při posuzování vzata v úvahu jako soukromé příspěvky, neboť Německo vzdor vyžádání informací ve smyslu článku 10 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES [6] nepodalo potřebné informace, aby bylo možno přezkoumat, zda byla tato opatření provedena za tržních podmínek.

(17) Téhož dne, kdy bylo přijato rozhodnutí 2002/377/EG k opatření č. 5, rozhodla Komise o rozšíření formálního přezkumného řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES na opatření č. 3 a č. 4 v tabulce 1, která představují částku 1 402 985 EUR (2,744 milionu DEM). Tato opatření byla součástí balíčku restrukturalizace stejně jako opatření posuzovaná v rozhodnutí 2002/377/ES, ale z formálních důvodů nemohla být posuzována v původním přezkumu, neboť byla údajně udělena na základě schválených úprav podpor, a proto musela být považována za existující podporu. Jestliže opatření představuje existující podporu, nemůže být přímo předmětem jednotlivého posouzení podle čl. 88 odst. 2, neboť takováto opatření musí být zásadně považována za opatření, která již byla schválena.

(18) V rozhodnutí o rozšíření formálního přezkumu dospěla Komise k závěru, že podpory ve výši 1 402 985 EUR (2,744 milionů DEM) nejsou slučitelné s kriterii dříve schválených úprav podpor, a proto jsou *de facto* považovány za podporu *ad hoc* k provádění plánu restrukturalizace a musí být stejně jako dříve posouzené podpory *ad hoc* slučitelné s výjimečnými úpravami pro schvalování podpor na restrukturalizaci.

[5] Úř. věst. C 368, 23.12.1994, s. 12.
[6] Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné aktem o přistoupení z roku 2003.

III. **STANOVISKO NĚMECKA**

(19) Dopisem ze dne 14. října 2003 předložilo Německo doplňující údaje k údajně soukromým příspěvkům na restrukturalizaci (opatření č. 7, 8 a 9 v tabulce 2). Podle těchto údajů:

a) obsahovalo opatření č. 7 úrokovou subvenci ve výši 2 812 EUR (5 500 DEM);

b) obsahovalo opatření č. 8 úrokovou subvenci ve výši 8 684 EUR (6 985 DEM);

c) nebylo opatření č. 9 provedeno.

IV. **POSOUZENÍ**

(20) Podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES jsou podpory poskytované ze státních prostředků určitým podnikům, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž, neslučitelné se společným trhem, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy. Opatření, na něž se vztahuje čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, a která nepředstavují existující podporu, jsou zpravidla neslučitelná se společným trhem, nelze-li na ně aplikovat některou z výjimek upravených v čl. 87 odst. 2 nebo 3 Smlouvy o ES.

1. **Státní podpora**

(21) Komise konstatuje, že úrokové subvence obsažené v opatřeních č. 7 a č. 8 tabulky 2 činí celkem 11 496 EUR, takže nedosahují strop pro podpory *de minimis* stanovené nařízením Komise (ES) č. 69/2001 o použití článků 87 a 88 na podpory *de minimis* ([7]). Opatření zahrnutá tímto rozhodnutím není tudíž nutno dále zkoumat.

(22) Opatření č. 3 a č. 4 – oba úvěry v celkové výši 1 402 985 EUR – nespadají v rozporu s tvrzením Německa pod existující úpravy podpor. Z důvodů uvedených v předchozích rozhodnutích o zahájení řízení musí být tudíž považovány za podpory *ad hoc* na restrukturalizaci NHW.

(23) Tyto úvěry Německo poskytlo za účelem financování restrukturalizace společnosti NHW jakožto podniku v nesnázích. Tím byly určitému podniku poskytnuty hospodářské výhody, které by za běžných tržních podmínek nezískal. Tato opatření mohou tudíž narušit hospodářskou soutěž. Vzhledem k povaze podpory a ke skutečnosti, že v odvětví, v němž vyvíjí společnost podnikatelskou činnost, existuje obchod mezi členskými státy, spadá toto finanční opatření do oblasti působnosti čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, a tudíž představuje státní podporu.

2. **Výjimky upravené v článku 87 Smlouvy o ES**

(24) Ustanovení čl. 87 odst. 2 a 3 stanoví, za jakých podmínek je podpora slučitelná se společným trhem, popřípadě za jakých podmínek může být za slučitelnou se společným trhem považována.

(25) Oba úvěry byly – stejně jako ostatní restrukturalizační opatření, jež byla předmětem rozhodnutí 2002/377/ES – uděleny v létech 1996 až 1999 za účelem restrukturalizace NHW. Oba úvěry proto musí být stejně jako již vyhodnocená opatření posouzeny na základě směrnic Společenství upravujících státní podpory k záchraně a restrukturalizaci podniků v nesnázích; tyto směrnice podrobně upravují podmínky pozitivního užití volné úvahy Komise podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES. Třebaže se podnik nachází v oblasti způsobilé pro poskytování podpor, je nutno podpory *ad hoc* poskytované podnikům v nesnázích posuzovat podle těchto směrnic i v případech, v nichž se přihlíží k potřebám regionálního rozvoje. Výsledkem restrukturalizace musí být zejména hospodářsky rentabilní podnik, který přispívá k rozvoji oblasti, aniž by potřeboval pokračující pomoc ([8]).

([7]) Úř. věst. L 10, 13.1.2001, s. 30.
([8]) Viz bod 3.2.3 směrnice z roku 1994.

(26) Jak již bylo podrobně uvedeno v rozhodnutí 2002/377/ES, byla podle informací, jež předložilo Německo, veškerá pomoc příjemci poskytnuta před vyhlášením směrnic Společenství o státních podporách na záchranu a restrukturalizaci podniků v nesnázích ([9]) z roku 1999 (dále jen „směrnice z roku 1999“). Proto je podle bodu 7.5 směrnice z roku 1999 nutno na předmětná opatření uplatnit ustanovení směrnic z roku 1994.

(27) Dále je třeba konstatovat, že tato opatření představují součást plánu restrukturalizace, který byl Komisí posouzen již v rozhodnutí 2002/377/ES.

a) *Obnovení rentability*

(28) Podle směrnic z roku 1994 musí vést plán restrukturalizace v přiměřené době k obnovení dlouhodobé rentability; podnik tudíž musí být s to obstát vlastními silami v tržních podmínkách.

(29) Komise restrukturalizační podporu vyhodnotila na základě tohoto kritéria již v rozhodnutí 2002/377/ES a dospěla při tom k závěru, že nebylo splněno kritérium rentability stanovené směrnicí z roku 1994, neboť plán restrukturalizace nemohl být považován za vhodný k obnovení dlouhodobé životaschopnosti podniku. Tento závěr vycházel z následujících skutečností:

a) obrat stanovený v restrukturalizačním plánu byl nadhodnocený;

b) v plánu nebyly dostatečně zohledněny režijní náklady, které představovaly jeden z důvodů původního ztroskotání podniku;

c) snížení stavu zaměstnanců z 203 na 177 nepostačovalo k významnějšímu snížení osobních nákladů;

d) plánované provozní náklady, zejména vysoké náklady na údržbu, byly nadměrně vysoké.

(30) Jelikož byly oba úvěry poskytnuty na týž restrukturalizační projekt a na základě téhož plánu restrukturalizace, Komise nemůže než znovu konstatovat, že uvedený plán nemohl zajistit rentabilitu společnosti.

b) *Zamezení nepřípustným zkreslováním hospodářské soutěže*

(31) Další předpoklad směrnic z roku 1994 spočívá v tom, že budou provedena opatření k co největšímu vyrovnání negativních účinků na hospodářskou soutěž. Pokud společnost působí na trzích s nadměrnou kapacitou, měly by být její kapacity sníženy.

(32) V této souvislosti je třeba konstatovat, že společnost NHW – jak již bylo zevrubně popsáno v rozhodnutí 2002/377/ES – bylo nutno v době udělení podpory považovat za malý/střední podnik. Podle směrnic z roku 1994 zaujme Komise méně restriktivní postoj ke snížení kapacity, jedná-li se o poskytnutí restrukturalizační pomoci malým a středním podnikům ([10]).

(33) Jelikož byla podpora poskytnuta malému/střednímu podniku s velmi malým podílem na trhu, dospívá Komise k závěru, že podpora poskytnutá NHV nemohla vést k nepřípustnému zkreslení hospodářské soutěže ve smyslu směrnic z roku 1994.

([9]) Úř. věst. C 288, 9.10.1999, s. 2.
([10]) Viz bod 3.2.4 směrnice.

c) *Přiměřenost nákladů přínosu restrukturalizace*

(34) Podle směrnic z roku 1994 se musí podpora omezit na nejmenší možnou míru nutnou k uskutečnění restrukturalizace.

(35) V rozhodnutí 2002/377/ES dospěla Komise k závěru, že požadavek přiměřenosti nebyl splněn ve dvojím ohledu.

(36) Za prvé je příjemce podpory na základě požadavku přiměřenosti povinen financovat podstatnou část nákladů na restrukturalizaci z vlastních prostředků nebo z vnějších zdrojů získaných za ceny, které odpovídají tržním podmínkám. Z dostupných informací vyplývá, že investor skutečně poskytl příspěvek ve výši 0,5 milionu DEM. Jelikož v průběhu šetření nebyly předloženy další informace o podmínkách finančního leasingu (opatření 9 tabulky 2), nebyla Komise schopna posoudit, zda se v daném případě skutečně jednalo o příspěvek poskytnutý za tržních podmínek. Nehledě k tomu nepostačovalo vyhodnocení finančního leasingu k posouzení dostatečnosti příspěvku poskytnutého příjemcem podpory.

(37) Navíc nemohly být ostatní příspěvky považovány za příspěvky poskytnuté příjemcem podpory. Jelikož nebyly vzdor nařízení o poskytnutí informací předloženy doplňující informace o úvěru, který poskytla KFW (opatření 7 v tabulce 2), neměla Komise možnost posoudit, zda se jednalo o částky poskytnuté za tržních podmínek. Stejná argumentace platí i pro úvěr, který poskytla Nord LBD (opatření 8 v tabulce 2). Tento peněžní tok (opatření 10 v tabulce 2) nemohl být považován za příspěvek příjemce. Tento peněžní tok pocházel z větší části z předchozích státních podpor. Kromě toho tyto finanční prostředky nebyly v roce 1996, kdy byl sestaven plán restrukturalizace, dosud shromážděny, a tudíž nebylo známo, zda budou shromážděny, popřípadě jaké výše dosáhnou.

(38) Tyto částky proto nebylo možno považovat za částky, jež dal k dispozici příjemce, a tudíž nemohly být vzaty v úvahu při posuzování přiměřenosti podpory. Náklady na restrukturalizaci tak dosáhly výše 16,49 milionu DEM, přičemž příspěvek státních agentur činil 9,707 milionu DEM (58,9 % podíl) a příspěvek investora 1,679 milionu DEM (10,2 % podíl) (který však možná činil jen 0,5 milionu DEM a představoval tak pouze 3 % podíl). Na základě tohoto skutkovému stavu dospěla Komise k závěru, že příspěvek příjemce nelze považovat za značný ve smyslu směrnic z roku 1994.

(39) Podle nejnovějších informací poskytnutých Německem nebylo opatření č. 9 v tabulce 2 nikdy provedeno. V rozporu s vysvětleními a zjištěními obsaženými v rozhodnutí 2002/377/ES nebyl na restrukturalizaci nikdy poskytnut příspěvek v této výši.

(40) Podle nejnovějších informací byla opatření č. 7 a č. 8 v tabulce 2, jež dosáhla výše 2 428 636 EUR (4,75 milionu DEM), přefinancována z veřejných prostředků a obsahují úrokové subvence ve výši 11 496 EUR. Tato opatření spojená s příspěvky z veřejných prostředků nelze proto považovat za soukromé příspěvky.

(41) Vzhledem k uvedeným skutečnostem a s přihlédnutím k nejnovějším informacím existují ještě pádnější důvody pro to, aby nebyly příspěvky poskytnuté příjemcem považovány za značné ve smyslu směrnic z roku 1994.

(42) Podle směrnic z roku 1994 z požadavku přiměřenosti navíc vyplývá, že lze investice financovat z podpor jen do té míry, nakolik je to nutné k provedení restrukturalizace. V opačném případě není podpora omezena na nejnižší nutnou míru. V rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila Komise pochybnosti o tom, zda byla podpora omezena na nejnižší nutnou míru, neboť podnik nabyl v době restrukturalizace 20 % podíl na společnosti Torgelow GmbH. Jelikož vzdor nařízení o poskytnutí informací žádné informace o pozadí této majetkové účasti předloženy nebyly, nemohla Komise posoudit, zda byla tato akvizice nutná pro restrukturalizaci prováděnou v roce 1996. Komise proto v rozhodnutí 2002/377/ES konstatovala, že podpora nebyla omezena na nejmenší možnou míru. Dané posouzení musí být potvrzeno v souvislosti s tímto rozhodnutím.

V. **ZÁVĚR**

(43) Vzhledem k výše uvedeným vývodům lze konstatovat, že podpory poskytnuté společnosti NHW za prvé nesplňují požadavek poměrnosti a za druhé nebyly spojeny s realistickým plánem restrukturalizace, jež by podniku umožnil po provedení restrukturalizace obstát z vlastních sil v hospodářské soutěži. Komise tudíž dospěla k závěru, že podpora nesplňuje předpoklady stanovené směrnicemi z roku 1994, a tudíž není slučitelná se společným trhem,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpora ve výši 1 402 985 EUR, kterou Německo poskytlo společnosti Neue Harzer Werke GmbH ve formě úvěru od společnosti Wagnisbeteiligungsgesellschaft, je neslučitelná se společným trhem.

Článek 2

1. Německo přijme veškerá opatření potřebná k tomu, aby bylo možno získat od příjemce nazpět podporu uvedenou v článku 1, jež mu byla udělena protiprávně.

2. Vrácení podpory bude neprodleně vyžádáno postupem daným vnitrostátními procesními předpisy, za podmínky, že tento postup umožní okamžitý a skutečný výkon rozhodnutí. Podpora, kterou je nutno vrátit, zahrnuje úroky od okamžiku, kdy mohl příjemce touto protiprávně udělenou podporou disponovat, až do okamžiku jejího plného vrácení. Úroky se vypočítají na základě referenční sazby používané k výpočtu grantového ekvivalentu regionální pomoci.

Článek 3

Německo sdělí Komisi ve lhůtě dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí, jaká opatření přijalo k jeho splnění.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Spolkové republice Německo.

V Bruselu dne 10. prosince 2003.

Za Komisi
Mario MONTI
člen Komise